

ההסתדרות
הרפואית בישראל
Israeli Medical
Association

הפורום הישראלי
לתזונה בת-קיימא

לכבוד

ח"כ בנימין נתניהו

ט"ז בחשוון, ה'תשפ"ג

יו"ר מפלגת הליכוד

9 נובמבר, 2022

הנדון: הוזלת סל מזון בריא במקום קטיעת מס משקאות עתירי סוכר

לאחרונה מתבטאים גורמים בקואליציה המתהווה כי יפעלו לקטיעת המס על משקאות העשירים בסוכר ובממתקים, זאת מתוך תפיסה מוטעית, שמקודמת על ידי גורמים בעלי אינטרס, כי המס מכון כלפי האוכלוסייה החרדית. אנו קוראים לך ולשותפך לקואליציה המסתמנת לשקול שנית צעד זה. אסור ששיקולים פוליטיים ומסחריים יבטלו לחלוטין את שיקולי הבריאות, על חשבון חיי אדם. העבודה על המס, בהובלת משרד הבריאות ובתמיכה גורפת של אנשי בריאות הציבור, כולל מקרב החברה החרדית, החלה עוד כאשר כיהנת כראש ממשלה, כך שהזיהוי שלה עם מחנה פוליטי כזה או אחר הינה מוטעית – קיים קונצנזוס מדעי ברור בתועלת המס, כמובן כחלק ממהלך רחב אשר כולל גם הוזלת סל מזון בריא. חובתנו להתריע בפניך על מנת לוודא כי אתה מודע לכך כי אם תקטע את המס, תגזור גזירת מוות על ישראלים רבים, ורבים אף יותר יסבלו מקטיעת רגליים, עיוורון, אי ספיקת כליות, מחלות לב וכלי דם, שבץ ומחלות קשות נוספות. על פי נתוני משרד האוצר, המס הוביל לירידה בצריכה של 17% במשקאות עתירי סוכר בקטגוריית המס הגבוהה, ולירידה חדה אף יותר של 25% במגזר החרדי. זאת למרות עליה כמעט פי שלושה בפרסום מודעות על משקאות עתירי סוכר מכוונת לאוכלוסייה החרדית בשנת 2022 לעומת 2020 (נתוני יפעת בקרת פרסום).

משמעות הירידה בצריכה היא תועלת בריאותית משמעותית, מצילת חיים. ההמלצות המופיעות במכתב זה מייצגות קונצנזוס מדעי וציבורי רחב, וגובשו יחד עם אנשי מקצוע מהאוכלוסייה החרדית.

אנו ממליצים במקום לקטוע את המס, לבחור בחלופה אחרת שתקל כלכלית ובריאותית, במיוחד על האוכלוסיות העניות. **חלופה זאת היא הוזלת סל מזון בריא, בר קיימא ומותאם תרבותית, תוך הנגשת מים במרחב הציבורי. בפרט יש לפעול להוזלת מחירי הירקות והפירות, תוך מענה לצרכים התזונתיים של אוכלוסיות עניות, שכוללות גם משפחות חרדיות רבות. כך לדוגמא ניתן לדוגמא לחלק תלושים לירקות ופירות לפי מבחן הכנסה ולסבסד את סל המזון הבריא. הצעה כזאת זוכה לתמיכה ציבורית רחבה, תצמצם פערי בריאות ותתרום תרומה משמעותית לבריאות הציבור בישראל. כך המלצנו גם בדיונים הרבים שנערכו בכנסת ומחוצה לה טרם הטלת המס.**

המס על משקאות עתירי סוכר הינו מהלך שהומלץ על ידי מומחי תזונה ובריאות הציבור בישראל ובעולם מזה שנים, כמקובל בעולם. מטרתו הפחתת שיעורי ההשמנה, הסוכרת ושלל תוצאותיהם: מחלות לב, שבץ מוחי, מחלת כבד שומני ועד סוגי סרטן. המיסים שהוחלו נתמכים על ידי מידע מבוסס מחקר משמעותי, המלצות ארגוני בריאות מובילים בעולם וכמובן על ידי העמדה המקצועית של משרד הבריאות. המהלך הובל מתוך דאגה הולכת וגדלה לבריאות הציבור וחוסנה של האוכלוסייה בישראל. הוכח מעבר לכל ספק שצריכת סוכר עודפת, מתזונה לקויה בכלל וממשקאות ממותקים בפרט, הינה גורם מרכזי למגפת ההשמנה והתחלואה הנלווית לה עם מחיר כלכלי כבד לחולים ולמערכת הבריאות כולל פגיעה באיכות חיים, ובפרט עבודה. הנטל הכלכלי של תחלואה זו בישראל מוערכת על ידי כלכלני בריאות בכ- 20 מיליארד ₪ בשנה. מגפת הקורונה חשפה את מגבלות מערכת הבריאות מחד ואת העובדה שכשני שלישי מהחולים עם הסבוכים הקשים בטיפולים נמרצים ותמותה היו בקרב האוכלוסייה עם גורמי הסיכון התזונתיים.

צריכה עודפת של קלוריות ריקות וזולות ממשקאות ממותקים מגבירות תחלואה, גורמות סבל רב, ומשיתות הוצאות גבוהות על שירותי הבריאות, דווקא באוכלוסיות מוחלשות. סקר ביטחון תזונתי מראה כי הסיכון להימצא באי ביטחון תזונתי ביחס גבוה יותר בקרב חרדים ונתוני הבריאות מראים כי סוכרת שכיחה יותר באוכלוסייה החרדית בישראל, יחד עם צריכה גבוהה יותר של משקאות עתירי סוכר. תופעה דומה מוכרת בעולם, שם המיסוי על משקאות ממותקים הוביל להפחתת הצריכה באוכלוסיות במצב חברתי-כלכלי נמוך, ולהטבה ברווחה הבריאותית והכלכלית דווקא באוכלוסיות הללו. המס על המשקאות הממותקים מוביל לירידה בצריכה בפרט בקרב

האוכלוסיות במצב הכלכלי חברתי הנמוך אשר נמצאות גם בסיכון הגבוה לתחלואה מורכבת המטילה נטל כלכלי כבד על הפרט והחברה מעבר לסבל והסיכונים הבריאותיים. לשתיית משקאות עתירי סוכר חלופות זולות ונגישות שאינן מזיקות לבריאות.

לאור זאת, אנו קוראים לך להשאיר את המס על כנו ולפעול להוזלה מיידית של סל מזון בריא, בר קיימא ומותאם תרבותית, ובפרט לאוכלוסיות העניות. מהלך כזה יתרום תרומה כפולה ומכופלת הן בריאותית, הן כלכלית והן ישפר את חוסנה של החברה בישראל להתמודד עם משברים עצומים הצפויים הן בעקבות משבר האקלים וכשלים במערכות המזון הגלובליות.

לכל הפחות, אנו מצפים כי יתקיים תהליך מלא ושקוף של קבלת ההחלטות בנוגע למיסוי המשקאות, ללא מעורבות ניגודי עניינים. בתהליך זה חייבים לתת משקל ראוי לשיקולים הבריאותיים תוך ייצוג לעמדה הבריאותית של משרד הבריאות ואנשי המקצוע בתחום הבריאות והתזונה.

בברכת בריאות,

ד"ר דורית אדלר, נשיאת הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא

פרופ' חגי לוין, ביה"ס לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית והדסה; יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל, ההסתדרות הרפואית
פרופ' אהרון טרואן, הפקולטה לחקלאות מזון וסביבה, האוניברסיטה העברית בירושלים

פרופ' נדב דוידוביץ', מנהל ביה"ס לבריאות הציבור של אוניברסיטת בן גוריון בנגב; לשעבר יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל, ההסתדרות הרפואית

פרופ' שירה זלבר-שגיא, ראשת ביה"ס לבריאות הציבור, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה

פרופ' רחלי דנקנר, מכון גרטנר ואיגוד רופאי בריאות הציבור, ההסתדרות הרפואית
ד"ר אלון שפון, אוניברסיטת תל אביב, יו"ר הפורום הישראלי לתזונה בת קיימא
ד"ר חי זמור, ד"ר למדעים ביו-רפואיים וסטודנט לרפואה באוניברסיטה העברית